

Ivana Nikolić akademska je slikarica te diplomirani dizajner odjeće. Posljednjih desetak godina uspješno vodi agenciju za tržišno komuniciranje Indigo koja je odgovorna za brojna kreativna rješenja na hrvatskom tržištu. Predsjednica je Udruge MRAK, mreže za razvoj i kreativnost koja iz sebe ima veći broj projekata poput Dana kreativnosti i inovativnosti i nove društvene mreže Mozgalo. Cilj udruge razvijanje je kreativnosti u gospodarskom okruženju i poticanje gospodarskog rasta.

Treba li nam kreativnost?

Ivana Nikolić

Ukoliko imate neki problem ili situaciju koju treba riješiti bacate li se intenzivno na razmišljanje i kreiranje novih rješenja ili ležerno prekopate po već postojećim informacijama, prijedlozima, savjetima i samo ih integrirate u svoj sustav?

Velike tvrtke često koriste usluge stranih konzultanata i ne razmišljajući o činjenici da su oni došli iz sasvim drugačijeg sustava i barataju informacijama koje nisu iz naših podneblja. Informacije su izuzetno bitne i dosta ih je lako naučiti, prikupiti i testirati. Vjerojatno je iz tog razloga edukacija bazirana uglavnom na informacijama. Međutim, tu je i kraj funkcionalnosti informacija, a i problem kod edukacije. S informacijama vrlo lako saznajete sve o prošlosti kao i možda dosta bitnih činjenica o sadašnjosti no ukoliko se nalazite u fazi stvaranja novih vrijednosti i generiranja potpuno novih rješenja tada su informacije samo evidencija već postojećeg i kvalitetna baza za optimizaciju procesa. Razlog zbog kojeg često ulazimo u zabludu je taj što informacija može biti zamjena za razmišljanje, ali razmišljanje nikad ne može biti isto što i informacija. Kada o nekoj materiji saznate skoro sve informacije tada se realizacija pretvara u rutinu koju vrlo lako može savladati bilo koji stroj ili računalo. U današnje doba, kada je stvaranje novih vrijednosti, ideja i proizvoda apsolutni prioritet za razvoj konkurentnosti i opći napredak, *razmišljanje* i *kreativnost* su postale neophodnost funkcioniranja svakog sustava. Sve velike svjetske sile maksimalno ulažu u razvoj znanosti, obrazovanja i kupovinu "mozgova" kako bi ostali na vrhu ili stvorili novu vrijednost i bili konkurentni, drugačiji. Kreativni i inovativni umovi su na cijeni diljem svijeta kao i razvoj kreativnosti kao takve.

Kroz dvadeseto stoljeće čovjek je razvio industriju i ne sluteći da će sistematizacija i mehanizacija procesa u kombinaciji s takozvanim *konstantnim usavršavanjem* odnosno smanjenjem pogreške dovesti do zanimljivog fenomena. Čovjek se radeći konstantno trudi izbjegavati pogreške i sve informacije koje ima koristi u smjeru usavršavanja. Sustavi organizacije, sustavi kontrole, do detalja razvijeni proizvodni procesi nam daju jako puno slobodnog vremena za razmišljanje i kreiranje, ali kroz sve te procese smo izgubili talent za razvoj neadekvatnih rješenja ili jednostavnije rečeno pogrešaka.

Sustav kontrole i usavršavanja je u nama čak razvio i strah od pogreške pa u zapadnom sustavu polarizacije dobra i zla više ni ne prihvaćamo prirodnu nesavršenost. Plastika i perfekcionizam, dobro i zlo, doveli su nas glatko do savršenstava bez pogreške tako da sada već i sasvim normalne i prirodne elemente nazivamo pogreškama. Takav pristup nam je oduzeo dosta bitan segment za razvoj kreativnosti, a to je *kritičko razmišljanje* i *kultura neslaganja*. Prvenstveno iz razloga što je stvoreno mišljenje da je jedna strana sigurno u pravu, a druga u krivu pa se tako na tome umjesto zdravih debata i novih rješenja razvijaju sudski procesi, ratovi i mržnje.

Kreativnost nam daje slobodu u kojoj ne moramo uvijek biti u pravu. Veliki znanstvenici su do raznih grandioznih otkrića došli ispravljajući pogreške koje su napravili i nerijetko su baš kroz tu pogrešku došli do sasvim novog rješenja. Praktično svaki puta kada nam netko uspije objasniti da smo u krivu ili shvatimo da smo u krivu *mi smo na dobitku*, jer smo proširili svoje mogućnosti i dimenzije razmišljanja. Naravno, to nije toliko jednostavno s obzirom da nas kroz cijelo školovanje uče da postoji samo jedno točno rješenje i viđenje pojedinog problema. Tu se pred nama otvara cijeli jedan novi problem koji se odnosi na edukaciju i sustave edukacije koji su, kako kaže jedan od vodećih mislioca u području kreativnosti u svijetu Ken Robinson, "...postavljeni kroz tipizirane procese baš kao i sustavi brze prehrane za koje znamo kako utječu na zdravlje".

Stvorili smo sustav mehaničke proizvodnje znanja iako stalno ponavljamo kako je "svaki čovjek drugačiji" i "kako treba njegovati različitosti". Mi stvarno jesmo svi različiti i razvoj razmišljanja, multi-talenata i individualnog pristupa je neophodan da bismo i dalje pokretali svijet u smjeru pozitivnog napretka. Stoga je kreativnost koje se dobro ustrojeni sustavi toliko boje apsolutni *prioritet*

razvoja jer i pogreška je također korak naprijed kako god nam to na prvi pogled izgledalo.